

Baltijas Semkopja.

Mafsa: par gadu 2 r., p. puša: 1 r. 10 l., p. 3 mehn. 60 l., ar preefubischanu par paulu 2 r. 60 l., 1 r. 40 l. 90 l.; Jelgawa ar peektdeanu 2 r. 30 l. par gadu. — Apstellejuschi weetās: Jelgawa: vee redzījus; Ratas l. gr. bōdē; Kēni l. preefubischanu; Rīga: Rātein l. gr. bōdē; leela Koljuvelā; Nr. 4, E. Wintmana l. bōdē; Peterb. preefubischanu; Kalkuvelā Nr. 18 senata brabu Bush; tagad Birs l. gr. bōdē; Kalkuvelā; un Cēsu l. gr. bōdē vee Škola wahrtēen Nr. 59; Vāns l. gr. bōdē; Rātein l. gr. bōdē; Vēlīgā: Vēlī-

borna wahru grābm. bōdē un vee teesāsīt. Schepsh l.; Talsā: vee Simsen l.; Zebīs (Wenden); vee Vālmīch l.; Vālmeirā: Īev l. gr. bōdē; Vālsā: Rudolfs l. gr. bōdē; Rūjienē: Mīchāna l. gr. bōdē; Īevājā: Īevā grābm. bōdē; Vilnē: vee pīsejās megalā I. Schū; Vēlāuzē: vee Inpektora Bogel. Sludinajumus, 5 sap. par cīndinu, var neder wijsā fānīs weetās. Redzījus adresē: „Balt. Semkopja redzījai Jelgavā“ (Katolu cīla, Nr. 2).

2. gada-gahjums.

Nº 39.

Jelgawa, peektdeanu, 1. oktoberi.

1876.

Tee „Baltijas Semkopja“ zeen. Iafitazi, kas to apstellejuschi un peenahkoscho makſu par pehrno un fcho gadu wehl naw atlīhdīnajuschi, teek us to atgahdinati.

„Balt. Semkopja“ ekspedīzija.

Nahditājs. Lāukfaimneeziba: Semkopibas kalenderis preefch oktobera mehnescha. — Skah'b'ariba. — Uguns un degħħana. — Wahras: Kā iskaltuschi tauri fabreednajami. — Waj wahriti, waj newahrīti kartupeli peena-gowihm jadod? — Kā zirmanu un kuka angku-tokdōs nonahnejami? — Wissabriga dala: Wefelibas padomī; c) Wefelibas kopschana daschadas dīshwes-weetās. — Skolas nodaka: Paideagogiskā gadu-grābmata. — Sinas. — Grābmatu-galds. — Atbildes. — Sludinajumi.

schihā semes jau preefch seemas us lauka masās kaudsēs iswed, tā ka tāhs pawasara vee laika war isklāfit.

6) Ja truhkf baribas, tā ka lopi ari oktobera mehnesi ja-fuhta ganibās, tad jagahda wijsmasak par to, ka lopi vee weselibas usturahs, — tee naw nebuht ne-ehdufchi us flapju, aukstu ganibu jadsen. Labā faimneezibā, kur turiba walda mahjās un feħta, gan wairi ne pa wijsam newajadsetu oktobera mehnesi lopus ganibās laist, tapehz ka tad aħra truhkf tas filteris un ta bariba, kas lopeem ihstī wajadfigs. Schogad mums gan laikam wijsam buhs ar to zitadi jadara, lai tas masums baribas, ko esam plahwuschi, preefch seemas ustaupitos. Kam sawi lopi mihi, tas ari tagad wehl te sinahs ihsto zelu atraſt.

7) Ja grib jaunu abholinu noganit, tad tas jadara or u-manibun tikai vee faufa laika; ne kād riħta agri raħa, un deenā ari tikai 2—3 stundas, tapehz ka gowis un aħħas, tik liħds tāhs jaunu abholinu dauds baudijsħas, lehti pēpuhswahs kur tad ari, ja neteek aħtri palihdsets, winu fungis heidsot pahrsprahgħt.

8) Kad jaunus rudsu-seħjumus nogana, tad tas aisweenu nahkosħai plaujai flahdē; to war tapehz tikai tad darit, kad rudsu pahraf siġri flahw un seema no puwuma jaħaidahs.

9) Ja nu peenahk ta-deenika, kad lopi stalli jabaro, tad ja-apreħkina, zik par deenu war isbarot; wijs ir-riktig ja-eedala, masak ne kā 7 mehneschi naw jaħekkina, jo preefch maija mehnesha eesħakuma pat labdōs gaddōs naw vilnas ganibas; tapehz ir-aisweenu labaki, kad seemas-baribu apreħkina liħds wiħu-maijam.

10) Deemshehl buhs dauds flisku salmu un pelawu, ko tikai zaur faratigu un ismanigu satafisħħanu wareħs par smekigu lopusi-baribu pahreweħr. Kahdu zitu reiħ pahar to plasħakli parunafimees.

11) Riżi ważaga labi usmanigam buht, ka ne kahda neslaime ne-usbruhk. Naw jañem par launu, kad to peemin, jo dauds nelaimes zaur ne-usmanibu ween vee riħajm jau notiħu.

12) Ari par dahrus un auglu-koleem tagad siġri jaruh-pexejħs; ja tagad rudenī nepeepuhlesees, tad ari nahkosħa għad-das wareħs fagħidit.

Wej-Saħħe.

Sintenis.

Skah'b'ariba.

Skah'b'aribas fagħatawosħana ir-beidsmā laikā par til derigu israhdijsħ, ka tas ne mas naw par dauds, ka to kartu rudenī no jauna eewħħi; jo iħpa skħi l-ħalli mums netruħkst attikkum no kahposteem, beetħem, kartupeleem u. z., ko us tahdu wiħi wiħlabaki war islestat. Ja-schihā lapas teek salas preefch baribas nemħas, tad nepanahkam labu baribū, tapehz ka tāhs tad dauds uħdena satur un tħadha wiħse lopeem mas der.

3) Lāukā tagad wiſur tur ja-ax, kur wasaras augħus għid. — 4) Ja-uwed us lauku ari tee meħħli, kuri wehl stalli atrodahs. To papuves gabalinxu, kuru jau rudenī meħħlo, war pa-

wasara vee laika ar wiħkeem apsejt un us tahdu wiħi preefch baribas-audsinħanqas leet, bes ka tas papuwei kaut kā skahdetu; finam, ka tik to wajaga kreetni isdarit. Papuwasara pahar to plasħakli parunafimees.

5) Ja-pħawwa atrodahs purwa-waj mergħiġa-seme, un ja ari darba-spieħka netruħkst, tad schihā mantas wehl rudenī leelħas kaudsēs ja-ismet, lai tāhs labi issalit zauri. Wehl labaki ir, kad

Gefsch 100 mahrz. rāhzen- un kahpostu-lapu atrodahs gan drihs 90 mahrz. uhdēna un tikai 10 mahrz. zeetu weelu; 6 mahrz. rāhzen- lapu ir tapehz tik ween tik dauds wehrts, zil 1 mahrz. la ba seena. Tagad rudenī, kur flapjas ganibas, ir preefsch loopeem dauds weseligaki, kad teem rihtōs nn wakarōs drusku salmus waj pelawas dod, kur preti seemā, kur lopi dauds salmu dabu, skahb'bariba dauds wairak labuma atness. Tapehz tagad gan wajadsetu ik satram, zil ween eespehjams, wisadas salas augu-weelas sawahkt un is tām skahb'baribu sagatawot; schahdus puhlinus gan teesham ne weens pats pehzak nenoschehlotu. Lapas no kahposteem, beetehm, spruhtehm, burkaneem, sali kartupelu-laksti, wisadas nesahles, lapenes, eepuwuschi waj fasalufchi kartupeki, wisu scho war preefsch skahb'baribas islestat, un ne ko neskahde, kad tē ari seme kahdu drusku ir kahdt.

Dsirdesim tagad to, kā skahb'bariba sagatwojama. Wis-pirms gan buhtu semē bedtes, 5—6 pehdas dīli, ja-isrok, bet tas pagehr, kā jau pehrngad peeminejahn, dauds darby un puhlinu, un tāhdas dīlis bedtes ari it weegli uhdēns no apalschas eefuh-zahs eelschā. Tapehz ja-eewehero, ka tik pat droschi un wehl dauds weeglaki war skahb'baribu kaudsēs pahr semi sagatawot, un proti us schahdu wihs:

Lopu-kuhles tuwumā janodur weeta, kura war buht 6 pehdas plāta un tik gara, zil wehlahs, tad ir seme 1—2 pehdas dīli ja-isrok, apalsch-semē janolihdsina gludena, japadara dauds mai apali tee 4 stubri un dibens ja-apklahj ar salmeem, 6 zolles beesumā. Schini ruhmē tad ja-eeleek tahs salahs baribas-weelas, kuras grib usglabat, kahrtas — weenas pehdas beesumā; katra kahrtu ir weenlihdsigi jo-isdala un tad wiszaur it zeeti janomin, lai ne weenā weetā nepaleek schkirba, waj zita kahda tuksha ruhmitē.

Schi weenmehrige isdalishana un zeeta nolihdsinashana ir no leela swara; jo tur, kur kahda schkirba paleek, eerodahs pele-jums, kas skahb'baribu tad samaita: — War ari ar rateem us kauds usbraukt, kas baribas faspeeshanu lihds ari jo labi pamei-zina; tikai tad, kad kaudse top augsta, wajaga baribu no fahneem mest augschā. Kad nu kaudse to augstumu no 8—9 pehdahm pahr semi fasneeguse, tad ta ari ir augschā japadara apala un gar fahnu-seenahm gludeni janographij.

Tā tad schai kaudsei jaleek 2—3 deenas ne-aiskahrtai stahwet; tik tad, kad ta dauds mai atgulejuhehs, ta ja-eesahk ar semi ap-mest, apalschā 3 pehdas, augschā 2 pehdas beesi; ari schē ir wajadfigs, ka semi pa masam ween it zeeti nomin un beidsot wifū kaudsi ar schkipeli nojst gludenu.

Starp baribas un semes nedrihks ne kahda tuksha ruhmitē waj weetina palikt atpakał. Sala bariba, kaudse samesta, tagad ahtci saplok kovā, sinams semes-avsegis lihds, zaur ko tāi paschā plaijas un zaurumi rodahs, bet kas ik deenas weenu reis ruhpigi janogluđina, waj ar schkipeli japeesit zeeti, lai ne kahds gaisi no ahreenes kaudse newar eespeestees.

Pehz 8—10 deenahm ir kaudses saplakshana beigusehs un nu wairt nar ne kas zits ko darit, kā kaudsi beidsot wehl aug-schā apalu padarit, lai leetus-uhdens war noskreet nost.

Sahli pee schihs baribas peelit nar wajadfigs, tur-preti i r jau peedishwots, ka kahls tē dauds waj mai skahde.

Kad kahdas 10 nedekas pagahjuschas, tad ir jau ari bariba kaudse pilnigi satuhguse, un nu war ar baroschanu jau eesahkt.

Kad bariba no kaudses sah bruhket, tad ir no semes-apsega ik reis tik dauds janonem, zil kahrtas — 2 waj 3 — preefsch baribas grib leetat. Skahb'bariba ir ar asu zirwi waj gresshamo kwadrata (□) lihdsigds gabalds janogreesch, un proti: ik reis tikai preefsch weenas va-ehdinaschanas, kur tad kaudse tuhlit atkal ar drusku salmeem waj kahdeem wejeem maijeem ja-apklahj, lai gaisi, hiltums waj aufstums, zil tik ween eespehjams, tiktu aturets atpakał. Lai seemā ar semes-noralschanu nahlos weeglaki, tad ir preefsch salnas estahschanas kaudse ar lapenehm waj ar sirgu mehsleem ja-aplek.

Gesahkumā gowis gan negrib wis skahb'baribu labprahf ehf, tomehr winas drihs ween ar to tā aprodahs, ka schi bariba beidsot paleek par to mihiako ehdeenu ne ween preefsch leelloopeem, bet ari preefsch aitahm un zuhfahm.

Skaidrahs un labahs skahb'baribas krahfa ir dīleni-sala, ja to atstahj gaifā stahwot, tad ta drihs top mesna. Smaka gan ir loti stipra, tomehr narw wis tik nepatihkama, ja tik ween ar to aprodahs.

Zaur eeskahbinashanu bariba pasaude pusi no sawa agrafeja smaguma, bet schi pasaudeata dala ir tomehr tikai uhdēns; wis baroschanas spehks paleek. War fazit, ka 3 mahrz. skahbseena tik pat dauds baribas-weelu satur, zil 1 mahrz. laba seena. Wairak ne kā 20 mahrz. us weenas gowes newajag isbarot, jo tad lehti gadahs zaur'eeshanas-kaite.

Schē Wez-Sahtē lihds schim dabuja katra gowis, wiszaur seemu, ik deenas pusdeenā 10 mahrz. skahb'baribas; bariba bij frischā isj kaudses nemta un nesajaukt weenā pasneegumā. Skahb'baribu war ari ar uhdēni plahnaku padarit un tad ar salmu-ekseleem sajaukt, kas schogad buhs jo derigaki, tapehz ka dauds salmu zaur leetu polikuschi tik flikti, ka gowis tos labprahf ne-ehdihs.

Tos labumus, kuras zaur schahdu baribu panahk, newar ne kad deesgan noswehrt; isdoschanas ir masas, un war katra gada-laikā, pat leetainā laikā, skahb'baribu sagatawot; pee tam nesuhd ne weena lava, ne weens seeds, pat beesi kahti paleek schahdā baribā mihiesti un fulu-pilni.

Pee fasaluscheem kartupeleem un loti flapjas baribas ir wajadfigs un derigs, kad drusku pelawas waj ekfelus pa starpahm eekaiša, un proti tāhdā wihs, ka us weenu kahrtu salas baribas no 1 pehdas beesuma, top 3—4 zolles beesa ekfelu kahrtu uslikta.

Kaut schihs rindinas pee laukhaimneekeem to labumu afnestu, ko mehs pee winu rakstishanas pee sevis domajahm!

Wez-Sahtē.

Sintenis,

Uguns un degschana.

Malku waj svezi aisdedfinat ir weegla leeta, bet zaur ko un kapehz malka un sveze deg un kas degschana un uguns ihsti ir, to ne ikweens warehs iskaidrot — un tas tak ir gan ik weenam semkovjam jasim.

Mahziti wihs jau no sen laikeem uguni un degschana raudsija ispehitt, un ari isdabuja par to dauds ko eeweherojamu.

Wispirms nomanija, ka ugumim gaisi majadfigs. Bet kapehz ugumim preefsch degschana gaisi wajadfigs? Kapehz malka krahfnī nedeg, ja skursteni aisseds, un kapehz svezes galinsch isdseest, ja to ar kahdu alus glahsi avseds, ka gaisi netov kahkt? Kapehz tur pretim grusdoscha malka leesmās eedegahs, ja us to puhscham un tāhdā wihs tai jo wairak gaisa peewedam? Us scheem jautajeeem it ihsti ja-atbild, ka ugumim preefsch degschana gaisa — slahbelta deht.

Tagad mums ruhpj ismeklet, kas zaur degschana noteckahs, kur tahs fadedsinatas leetas valikuscas, un par ko winas pahrwehrtuscha. Wisi ūn, ka no isdeguscha ogles tik velni atleekahs. Bet velni ir masums, ja tos ar bijuschi oglis salihdsina. Velni ne desmita dala ne-atleek no fadedsinatu oglu swara. Kur ir tahs zitas dasas valikuscas? Dasas domahs, ka winas ir fadeguscha. Gan teesa, bet tādehl tahs newar pa wisan isnihkt un sust, jo dabā ne kas wifai nesuhd no pasaules ahrā, lai gan katra leeta war sawadi pahrwehrtsees. Mums tik ta pahrwehrtuscha leeta ja-ismelle. Ogle degdama ari pahrwehrtahs twaikā jeb gasa, ko pehz valikuschanas waran kahdā traufā glahschu uskert un faktah, un ar saweem swert. Sverdamī atrodam, ka schis ruhpigi faktahs gass kopā ar atlukuscheem velneem, ne ween tik pat dauds, bet rehl wairak ūmer, ne ka faufa ogle preefsch fadedsinashanas svehtra. Par prōvi no 10 lotehm oglu dabujam 1 loti velnu un 33 lotis gasa, kopā 34 lotes. Ka redsam, nu ta Deewa svehlika atkal par dauds. Nur

nu gadijahs 24 lotes klah? Winas zitur nenahza, fa no gaisa. Beena no gaisa dalaam, oksigens jeb skahbellis, bij wajadigs, lai ar ogli saweenodamees, ogli par gasu vahrwehrsch. Tahs vahrafahs 24 lotis ir tapehz skahbelli swars, kas ar ogli saweenojahs. Tapehz gasu, kas no schihs saweenoschanahs rodahs, nosauza par oglu skahbi (Kohlenäure). Un uguns degschana ir dednig leetu saweenoschanahs ar skahbelli. Pee schihs eeschli-gas saweenoschanahs alasch karstums un gaischums zelahs, ko mehs par uguni sauzam. Ja schi saweenoschanahs tik lehnun men noteekahs, tad ari karstums ir mass un gaischums dauds reis pa wisam truhft.

Jautasim nu, kahdas ihpaschibas un sawadibas oglu-skahbei peeder, un kahdā wihse ta atschkirahs no uhdena twaileem un ziteem qaseem.

1) Oglu-skahbe paleek ari aukstumā tahds pats gass un nepahrwehrschahs pats no sewis lahfs, fa tas ar uhdena twaileem gan noteekahs. Bet kad to stipiōs dselja-traukis ar leelu fwaru flodsija un us skunstigu wihsi loti saldinaja, tad ta farasojahs lahfs un schihs lahfs pehdigi fasala finega pehrilu wihse. Schi fasaluje jeb ta fakot zeeta oglu-skahbe ir loti auksta. Gaisa termometers, ko tanī eeleek, rahda lihds — 60° R. aukstuma. Ja to us pliku roku usleek un peespeesch, tad fajuht tahdas paschias dednigas sahpes, ka no sarkani-karsta dseljha, un ahda tai weetā top samaitata. Ilgi oglu-skahbe lahfs waj zeetā dabā nepastahw; ta drihs atkal vahrwehrschahs par gasu, tik lihds ka slogu speeschana atlischahs.

2) Oglu-skahbes gass ir bes kahdas pehrwes, ta ka to newar ar azim eraudst. Saost winu knapi war, no garshas ta drusku skahbi smekē, un uguni skahpē. Ka uguni ta skahpē, to war redset schahdā wihse. Turat pahri minutes wirs svezes jeb degoschias ogles kahdu glahschu trauku, lai oglu skahbe tai sakrahjahs. Tad eebahschat glahsē degoschū skalganinu, un juhs redsefeet, ka tas isdissih. Ja glahsē leela un winā dauds oglu-skahbes sakrahjees, tad ari pele, waj mass putnisch winā noslavyt. Ta tad oglu-skahbe, ta pat ka skahpēla gass, ugunim preeskch degschanas un dshwneekem preeskch puhschanahs jeb dwehshanas neder. Juhs prasseet: kapehz ta abahm nederiga, ne degschana ne dwashoschanai, waj starp schahm abahm kahda weenadiba, kahda lihdsba rodahs? Ihs iakot ja-atbild: ja, jo winas sawā starpa loti lihdsinajahs, jeb ta fakot, degschana un dwehshana ir tas pats darbs. Abahm, tikkab degschana, ka dwashas milschanai ir gaiss wajadigs, t. i. ta gaisa dala ko oksigenu jeb skahbelli sauz. Ta pat ka skahbellis ar degdamu leetu saweenojahs par oglu skahbi, ta ari zaur dwehshana skahbellis no eewilta gaisa saweenojahs plaukshas ar dshwneeku asinim un schinī saweenoschanā par oglu skahbi paliziš, top atsal pa leelakai dala zaur nahsim ispuhst. Tapehz ari dwehshanas darbs ir lehna degschana. Un lai gan no dwehshanas nezelahs tahds karstums, ka no uguns, tad tafschu ta dshwneeka asinim to filteru dod, kas wina meesu silda un dauds filteru tura par gaisu. Ta zaur scho lehnu degschana suduse meesas un asins dala dshwneekanai atkal ja-atvilda zaur eenemu baribū un tavehz auksta laikā dshwneeks labprah wairak chd, ne ka filter.

(Turpmak beigums.)

Wahrpas.

Kā iskaltuschi trauki fabreedinajami. „Balt. Semk.“ 28. numurs pasneids mums is „Gesti post.“ nemtu vedomu, ka iskaltuschi trauki wišlabak fabreedinajami. Behz schi vadoma, ko kahdā Igaunia semkopis atradis, iskaltuschee trauki ja pahabish ar fajukuscheem saldeem, suhnahn, smalkeem kolu sareem ar lavahm, jeb ziteem smalkumeem, us kureem ja-usleek smags akmins, kas smalkumus lai faspeesch; tad ja-uslej uhden, jik wehl traukā useeti. — Sche otris padoms schinī paschā leetā no batveeschu paschu semkopja. Aplaiti iskaltuschi trauka eeksh-

puši ar uhdeni, noleez fajuju salmu us lihdsenās weetas, aisdīni salmus un gabs tad trauku degdameem salmeem us mutes wirsū. Pee tam ne-aismirsti us apgabsta trauka dibena uhdeni usleit un — traufs buhs tai ihsalā brihdī fabreedis. X.

Waj wahriti jeb newahriti kartupeli peena gowihm jadod? Kahlā buhschanā kartupeli leellopeem wišderigak dodami, waj sali jeb futoti, profesoram Heiden am vebz riktigahm isproveschahanahm, pee kam winsch ik kram lopam 25 ik kartupeli ikdeenas dewis, ir israhdiyes, ka peena daudsums pro wes laikā ne mas manami nemanijahs. Ta pat tas ir ar peena labumu. Beens no salu kartupelu baroschanas ne mas masak tauku dasas nefatur, nedj ari tahs zaur futoteem kartupeleem pavairojahs. Ta tad tauku daku fatus peenā jeb wina labums ne mas nemanijahs, waj kartupelus gowihm salus jeb futotus freeds. Ari galas daudsums pro wes laikā peena gowihm weenadā mehrā pē-auga, ta ka ne kahda manama starpiba starp salu un futotu kartupelu baroschanu nebij manama. (Sutoti kartupeli jeb zita kahda bariba ir tahda, kas zaur garainu karstumu top iswahrita.)

K. Timm.

Kā zirmeni un kukaini auglu kokos nonahwejam? Kursh auglu-koku kopejs gan nebuhs eevehrojis, jik leelu skahdi kukaini koku augleem, lapahm un seedeem dara? Tadehl domaju, ka padoms, ka tos tanis isnihzinat war, buhs daudseem auglu koku ihpaschneekem no leela swara. Par kukainu isnihzinashanu eelsch „Landw. Dorfztg.“ schahds padoms atrodahs: majag kwehloschias egles pannā eebehrt un us talm sagrestus svekus ar drusku schwelpukehm (Schwefelblumen) famaisitus arweenu uskaitit. Duhmi jalaisch koka kroni, kura zirmanni atrodahs, vebz kam tee tuhlit semē nokriht; tee wehl koka karadamees drihs nomirst. Sinams, ka tahda kuhpinashana tik gluschi meeriga laikā wišlabak isdosees. —

Pee mums Augschlursemē kahdā Sunakstes faiyneeks pehdejōs gadōs seedu laikā kahdā wejā katinā jeb prasti us kahdā plahs gabala fatus praulus, kwehloschias ogles, schahdas tahdas ahdas skrambatas, praulus u. t. pr. usber un scho grusdedamo maišjumu kusā wakarā kahdu brihtinu katrai ahbelei tuwu pee sareem tura. Til'lihds schahdi smirdoschi duhmi pa koka sareem, lapahm un seedeem isplatotees, tad tuhlit ari tanis eraugot dasch daschadus kukanus lokotees, sišnot u. t. pr. pat ari tad, kad pa preeskhu ne weens no teem koka nebij nomanams. Birmoreis winsch tad kokus kwehpinat mehds, kad seedu pum-puri paschā laik isyleschahs un tad vebz kahdahm deenahm wehl otr' reis. Daschreis tas ari wehl schweli us mineto maišjumu uskaitot; vagahjuščā gadā wina kokos wairs ne weena zirmenehsta ahbola ne-atradahs. — Kahdā zits muhsu puses faiyneeks, kam ir labi prahws auglu-koku dahss, seedu laikā kusā deenā apalsch katra koka, tik ar pulveri lahdetu flinti pahri reises ischaujot. Scho padomu tam kahdā wezs draugs pastahstijis, kas tam leelu labumu atnesot, jo wina koku-augki neteetot wairs no kukaineem aistkti.

Schos prastos muhsu faiyneeku eevehrojumus pret kuki-neem pebz winu stahstijchanas usjhmeju un zeru, ka tee ari zitur tahdu paschu felmi parahdihs, ka pee mums.

Meschgaleeschu Rahrlis.

Wispahriga dala.

Weselibas padomi.

c) Weselibas kopschana daschadās dshwes-wetās.
Dshwokslim, apgabalam un klimatam leels swars weselibas sinā, tapehz ka gaiss, gaisma, filteru un aukstums, fatus un flapjums, stahdi un kustoni daschadōs apgabalds koli daschadi,

Dīshwooklim wajaga buht gaisham, paſitam, faſsam, zitadi meefā jo waſrak nowahrgst, jo ilgak tāhdā dīshwookli ja- uſturahs. Masi, tumſchi, aukſti dīshwookli it ihpaschi ſkahdigī behrneem, ſirmigalwjeem, flimeem, atſpirgdameem (peh ſlimibahm) un feewahm, kaſ nedelās. Guſamas un darba iſtabās gaiſs zaur to uſturoms tihrs, ka tāhs ar weenū iſwehdina; iſtabahm newajaga buht maſahm un ſemahm un tanis nedrihſt pahrak daudſ ſilweku gulet. Ari jagahda, ka iſtabās ſkahdigas gahſas, twaikī, garaini, puṭekli un duhmi neſakrahtos. Tapeh ſaruh-pejahs loti par tihribu ne ween dīshwookli pafchdās, bet ari ah- puf dīshwokeem un tapeh ſaw jaſauj ſakrahtees mehfleem, ſtahdu un dīshwneeku atleekahm, bet tāhs jaſadedſina, lai zaur puſhchanu nelabi twaikī nerastos. Gaiſma weſelibaſ loti waja- dīſiga un tapeh ſaiſhi dīshwookli weenadi labaki, ne ka tumſchi. Tomehr jaruh-pejahs, ka pahrleejiga gaiſma azim neſkahdetu. Zaur ſwetschu un lampu deddiſinachanu ar weenū attihſtahs ſkah- digas gahſas, tapeh ſaiſhi, kur ilgaku laiku ſwezeſ jeb lampas dega, kreetni ja-iſwehdina. Waſka un ſtearina ſwezehm ir daudſ reiſ arſeniks ſlaht, ko war paſht zaur to, ka iſdſehſta ſweze iſdod ſiḥpolu ſmaku; tapat degot dakte ir gluſchi melna, kamehr ta, ja ſwezeſ arſenika neſatura, degot pee apalſhas ir balta. Siltumam wajaga dīshwookli buht widejam, t. i. 13 lihds 16 grahdu peh ſeumura termometera. Dīshwooklim wajaga buht pahr wiſahm leetahm faſsam un tapeh ſebuhtu ne weenā dīshwookli ja-eet dīshwot, kurā ne-apdīshwotā mas ſtundās eerodahs wairak drehgnuma, ne ka ahra-gaiſs ſatura. Aukſis un drehgnis dīshwookli ir wiſ ſliktaks. Tapetu kraſas ſatura daudſ reiſ ſkahdigas weelās, tapeh ſee iſtabu tapeſeereſchanas un tapetu eegahdaſchanas wajaga buht uſmanigam.

Dīshweſ weetai ari preeksch weſelibaſ leels ſwarſ rau- gootees peh ſtam, waj ta falnota, ſema, leelu uhdenu un purwu tuwumā, jeb ari ſauſdā apgapabold. Kur deenās un naſtis leela ſtarpiſa ſtarpiſa ſtillmu un auſtumu, ſauſumu un ſlapjumu, tur jaſargajahs zaur ſiltu apgehrbu no ſa-aukſteſchanahs. Purwaini apgapali loti newefeligi. Beesdā meschdā ari naw weſeliga dīshwe zaur to, ka tur daudſ uhdenu garaini gaiſā. Tomehr meschdā dīshwookli tuwumā war buht ari loti derigd, tapeh ſa- tas atſarga ſiſru auſtumu un karſlumu; beſ tam wehl koki iſ- dwascho ſkahbekli.

Klimats, it ihpaschi zaur ſawu daschadu ſiltumu, preeksch zilweka no leela ſwara, tapeh ſto ari eedala auſtā, widejā un karſtā. Karſta iſ klimats (26 lihds 30 gr.) ir ap ekwatoru, no kura pret abeem ſemes poluſeem (galeem) ſas top ar weenū wehſaks. Poluſu tuwumā ſas ir wiſaukſtaks (20—30 gr.) Karſtā klimata zilweks eedwaſcho maſak ſkahbekla un tapeh ſtur maſak tāhdā baribas jaſauda, kaſ preeksch pahrwehrſchanas pagehr daudſ ſkahbekla. Ta tad tur jaſargajahs no ſpirta ſaturedameem dſehreeneem, ka ari no galas un taukeem ehdeeneem; jadſer daudſ uhdenu, tapeh ſa meefā loti ſwihſt, bet uhdens nedrihſt buht pahrak auſtis, zitadi wehders un ſarnas ſamaita- jahs. Jawalka bomwilnas jeb ari wilainas apalſch-drahnas un naſtis jaſargajahs, ka drahnas netaptu drehgnas. Purwaini apgapali karſtās malas wiſ newefeligaki.

Aukſtā klimata zilweks tur preim eedwaſcho daudſ wairak ſkahbekla, tapeh ſabauda daudſ baribas, lai ſiltums rastos, kaſ noteek zaur taukeem ehdeeneem un ſpirta dſehreeneem. Ahda, azis un plauſchi jaſarga no pahrleejiga auſtuma un no auſtēem wehſeem.

Widejā klimata zilwekam, it ihpaschi karſtās waſarās un auſtā ſeemās, jaluhko zeefchi us baribu un apgehrbu. Pa- waſari un rudeni newajaga gehrbtees pahrak plahni, it ihpaschi wakardā. Seemas apgehrbu newajaga par daudſ agri eefahkt walkat un waſaras apgehrba atkal par daudſ wehlu nolikt. Ir loit labi, ja ſas plikas meefas bomwilnas jeb wilainu kamsoli walka, jo zaur to iſſargajahs no daudſ ſlimibahm, kaſ zaur ſa- auſtēſchanas zelahs. Rahjas ſatura ar weenū ſiltas. Newalka

walgnu drahnu, bet pahrmaini tāhs tuhlin un apgehrbi ſausas.

Dīshwo un ſopi weſeliba ſa, tad tu buhſi ſpirgts un weſelb!

x.

Skolas nodala.

Baidagogiſka gada-grahmata 1876!

Ar draugu valihſabu iſdewis Krogzemju Mikus. Skolotajs pee Augu- ſkolas, Peterburgā.

(St. Nr. 38.)

Nu par tāhm ſewiſchki peeminamahm weetahm.

5. lap. puſe zeen. rakſitajſ ſakſta: „Dar man tehwis paſtali- naſ“ un 70 lap. puſ. 14. rindā no augſħas „Dar ahſi par dahrſneeku.“ Zil es Latweeſchu grahmataſ laſijs un muhſu walodu dſirdejſis runajam, til alaſch eſmu dſirdejſis tai weetā ſa- kani: „taifi“. Taiſi paſtalas, waj kaut ko zitu. Un ari pat- tā runaju. „Dari“ ir wiſpahrigs laika wahrdā: dari man laba — dari peh ſama prahta u. t. wehl. Taiſi ſaka pee i- h-paſchahm leetahm: Taiſi paſtalas, taiſi arſlu, taiſi ratuſ u. t. wehl.

Tut pat 5 lap. puſ. 14 rindā: „Man ja-eeti ſkolināi“. Ta- wirur, kur ſchinī grahmatinā tautu dſeeſminā ſchahda lozischanā gadahs. Muhſu meitas ſawās tautas dſeeſmas dſeed: „ſkolinājā“, „wihtolajā“, „lauzinājā“ u. t. j. pr. ja winas to gala-ſilbi ſkai- dri iſdſeed. Zeru, ka ſchā eet wairak peh ſuhſu walodas da- bas. Jo beſ preekschwahrdineem „ja“, „no“ u. t. wehl, muhſu waloda nekur nezeesch wahrdū dalischanu ſtarp diweem paſchſla- neem. „Puis“ iſruna „puviš“, „dſit“ „dſiſis“ u. t. wehl.

23 lap. puſ. 3) „Poſtijuma-dſinekklaſ“ (dſinekklim), ka to pee- rahda frenologija, ir ſaws ihpats organs. Peh ſchahs mahži- bas p. peem. ſlepklaws naw wainigs, ka tas ſlepklaws. Kahds wijolinists Holandijā eſot parahdijis 24 ſlepklawibas darbus, un tikai ween tadeht, ka tas tam padarijis leelu patiſchanu.“ Si- namis, to newaram noleegt, ka naw bijuſchi ſilweki, kam bijiſ luſtes, ſilwekuſ kaut un redſet, ka mozeſki nahwes-molās wahrgst. Laſam wejds kara ſtahſtā, no warona (warmola), kaſ ſaguhiſti- tus eenaidneekus uſbahſis us meetu galeem rinkli apkahrt, wiđu pawehlejs nolikt galdu, pats pee ta apſehdees, dſehrīs wiſnu un ar preeku klausijees, ka tee nabaga wahrguki us meetu galeem uſbahſti nahwes-molās ſeesdami funkſt, un ziti ſazeetufchi aſtonas deenās. No Romas leisara Kaligula ſtahw rakſits, ka tas ari preezajees pee zilweku kaufchanas un nahwes molās wahrgſcha- nas. Tāhdā paſchā wihsē to ari dara Boschiboschaki tagad Ser- bijā. Bet ſchahdus jiptigus maitas gabalus ne mai wairas newa- ram lihdsinat pee zilwekeem; jo tee ir wairak ne ka ſwehri. ſwehri ne luſtes, bet wairak ehtgribeschanas waj atreebſchanas deht, plehſch ne ſa w u bet z i t u ſlaku. Tadeht tāhdā teizeenſ mas ko laba dara paidagogiſka grahmata un it ihpaschi, kad tam wehl ſlaht preeleek tāhdā peerahdu: „ſlepklaws naw wainigs, ka tas ir ſlepklaws.“ Tas „wijolinists“ ir laikam bijiſ waj traſks, waj ka zitadi gara ſamaitajees; bet weſels ſilweks nē. Ir pareiſi, teſa, ka audſinachana pee tam diki wainiga, ka tam leelakam zilweku-behrnu puſlam ee-aug poſta-dſinekkli „us paſju iſahrdiſchanu“ un zitahm tāhdahm blehnahm, un ſchahdi blehdgi nedarbi ſkolotajam, zil ween eespehjams iſdeldami, tomehr pee luſtes us zilweku kaufchanu, ka tam peeminetam „wijolinistam“ ja tāhdā ir bijiſ, ir gluſchi zits eegansis.

„Latweeſchu tautas dſeeſmas tautas-ſkolās.“ Zeen. Krg. ſ. k. to loti labi darijis, ka 1) muhſu ſentſchu tautas dſeeſmas zeh- lis tāhdā gohda un zeenibā, ka no tāhm iſdabujis un peewiljis peerahdus no tikkibas (morala), ideala, wehſturus, formala u. t. wehl. Tas ir jauki un peerahda, ka wezeem Latweeſcheem, waj nu ſawā paganičā, waj gruhtā ſimlaildā, kad gan jau bija kriſtiti, bet no kriſt. tizibas wairak neſinaja, ka kriſtu mest un „fw. Mahriju“ ſkaitit, ka tad teem ari jau ir bijuſe tāhdā ſilwe- ziga ſajufchana un atſibſchanana. Tas ir jauki — tas ir koſchi! Bet kad zeen. rakſi. winas tur par til nemaldigahm, ka weens

wahrdinsch pee tahn pahrgrosits waj pahrlabots jau ne-esot mafaks grehks, ne kā tas pret „swehtu garu“, tad winsch ar to pee kristige em pasaude sawu zeenibū. ¹⁾ Lai nu ari buhtu, kā tautas gars teesham naw māss gars, kā zeen. rakst. pats faka; bet to salihdsinat ar swehtu Garu, ko mehs vēz sawas fw. tizibas turam par Deewa Garu, ir muhsu fw. kristigas tizibas panizinaschana. Jo ir tautas-dseefmas ari tahdas, ko ne ta wisprastaka zilwēka auschu preekschā nedrihkf, jeb jakaunahs dseedat, bet kur ir tahdi swehta Gara wahrdi? 2) Juhs zeen. rakst. zelet tautas-dseefmas pahr wisahm zitahm mahkfligahm dseefmahm. Nu sinams, dascha mahkfliga dseefma (dseija) ar sawu nemahkfligu salikschānu naw wis tautas-dseefmas wehrtā; bet mai tadehk no-smahdesim wisas mahkfligas dseefmas? Waj ihpaschi nosmahdesim tahdas, kas pahrzeltas no zitahm walodahm, ko tatschu wi-sas isglihtotas un trihs-tschetrdesmit reis leelakas tautas ir par labu atraduschas un darijuschas un paschā sawā labakā isglihtoschanahs laikā nekaunahs darit! Waj muhsu tauta ar sawahm tautas-dseefmahm ween jau tik pilniga, ka tai no zitahm tautahm ne kā wairs newajag? — 3) Juhs zeen. k. rafsteet: 33 lap. pus. „Ka tauta grib paturetees jauna, tad tai wajaga kopt un tahlak isglihtot sawas eemantotas eeraschās.“ Ar schahdu teizeenu Juhs usnemeet runu par „Latv. tautas-dseefmahm tautas-skolās“, un ar to peelihdsinajeet tautas-dseefmas pee wezu Latv. „eeraschahm“ un kā tahs „jakopj un tahlak ja-isglihto.“ Schō „isglihtoschanu“ Juhs tē nu jau eesahkushī ar tahn „tautas-dseefmahm.“ Bet wezeem Latv. bija wehl wairak „eeraschās“. Zeru, ka nahkosha paidagogifka gada-grahmatā Juhs ari tahs rafsteet „kopt un isglihtot.“ Wispirmak manim te prahdā kribt wezu Latv. ap-gehrbā. Heerwagen zeen. mahzitās skola s māises pīrmā dālā, 177. lap. pus. apaksh ta wirsrafska: „Par wezeem Latweescheem,“ par wina apgehrbu tā rafsta: „Wihreeschi tik lab ka seeweeshi seemas laikā ar kāscholeem gehrbahs, wasaras-laikā ar nahntu un wilainahm drehbehm un ar jostahm apjosahs. Kurpes un pastalas toreis wehl nepasina, bet wihses. Seewahm bija nahtnas mizes, meitahm garas bises un raibi wainagi un pulkstenishi pee jostas,“ u. t. j. pr. Ja nu Deewā palihdshehs us nahkoshu wasaru isgahdat wispahrigu skolotaju sapulzi, us kuras weizinhās wijs tautas skolotaju, tad ari Juhs, zeen. Krg. k., kā pīrmais latwisks paidagogikas rafsteeks un wezu „Latv. eeraschū kopejs un tahlak isglihtotās“, turp atnahfseet; un kā nu sawā grahmata ar wahrdēem, tā sawā redsamā istura ar darbeem to israhdiset. Juhs buhseet vēz tahs te peeminetas „wezas Latv. eeraschās“ apgehrbuschēs, wihses kāhjās ap-auntas un wisas tautas-dseefmu grahmatas vaduse, un no tahn muhs pamahziseet, ko lautas-skolotajeem wajag sinat. Jo ihstens tautas wihrs kā mahza, tā ari pats dara un istura. Tad Jums nodsefasim: „Redseet, ihstens Latveetis, eeksh ka wilstibas newaid! Augsta laime Jums!“ Pahr zitahm wezu Latv. eeraschahm wairs nepeemineschū, tā rafsteens nepalisku par dauds garsh.

(Turpmāk veigums.)

Sinās.

Schahds rafsts Jelgawas „swehtku komitejas“ leetā mums ir eefuhits, ko atraidit mehs naturam par wajad figu. Sinams, ka ari atbildei weeta nekuhs leegta, ja to kahds wehleios dot.

Pahrsfats par Jelgawas „swehtku-komitejas“ rehkinneem un darischanahm.

Ar tahdu wirsrafsku ir Weber-Waraidotis k., kā „swehtku-komitejas preekschneeks“, „Balt. Behstn.“ 38 numurā isfludina-

¹⁾ Doshas tautas-dseefmas weenā gabala dseed fā, otrā attal druzīm pahrgroša zitadi. Newaram wairs sinat, kura gabala dseed originalu, kura „sarešginatu“. Kā tad waram sinat, kuri ir tee „sagli un grehlotaji pret swehtu Garu“?

jis: I) zitreisejas fw. komitejas naudas rehkinumus no 29. merza 1872 lihds 1. augustam 1876, un II) schi gāda fw. komitejas rehkinumus no 29. augusta. — Tā tad nu, ko Peteris Allunana k., kā „zitreisejas swehtku komitejas preekschneeks“ 4^{1/2} gadu laikā naw gribejis jeb naw pasvehjis darit, tas Webera fungam, kā schi gāda fw. kom. preeksch., ir isdeweess it ihšā laikā. Es faku, ka B. kām tas isdeweess, jo schi gāda „swehtku-komitejai“ — zik man sinams — pee tam naw it ne kahdas dasas. Wina ne ween jau no eesahkuma-deesgan gaishī issazijuse, ka wina par wezahs komitejas darischanahm un rehkinumeem newar un negrib atbildiga buht, bet wina ari Webera un P. Allunana k. k. daudskahrtigu preekschlikshānu, „lai wina tak wezās komitejas rehkinumus isfludina un lai preeksch schi noluhska eezelot mihrus, kas tos rehkinumus sanem un zauri luhko.“ 16. septembrī ne masak gaishī un saprotami atraidijs, wezās komitejas lozekleem pascheem atwehledama, tā tee dara kā tihs. Webera k. to nu nam eewehrojis, laikam tadehk ka winsch ir „kom. preekschneeks;“ sinams, ka winsch ween ir atbildigs par saweem darbeem, jo komitejas spreedumam winsch nedrihkfsteja priotees un pretwinsas gribu sāpihī wezās kom. rehkinumus ar schi gāda rehkinumeem, zaur ko publika teek wādita us tahn domahm, ka schē rehkinumi esot kahrtigi zaurluhkoti un par rīktigeem atrasti, ka schi gāda komiteja ujnemahs atbildi par sawas preekschgahjejas darbeem un tadehk ne weenam wairs naw taisniba, pahr wezahm nekahrtibahm, kas warbuht schur jeb tur notikuschas, ko runat. Tā dashs labs no zeen. lafitajeem, kas muhsu buhshanas skaidri nepashīst, wareja domat; schō rindinu noluhsks ir, isskaidrot un peerahdit, ka tā domat naw wis pareissi.

Lai gan wezee rehkinumi ir varakstīti no P. Allunana k., kā komitejas preekschneeka, no rahtskungeem Th. Walter un J. Woldemar, tā ka ari no pag. wezākā J. Aufmann, — tad tomehr naw jaschaubahs, ka isfludinatajs ir bijis Weber k., jo abi rehkinumi ir kopā, apaksh weena wirsrafska doti no 29. merza lihds schim brihschām un beidsot no Weber k. parakstīti, laikam schi gāda kom. wahrdā. Sinams, pee tam nebuhtu it nekahda nelaimē, ja tai leetai nebuhtu saws „ahkis“ bijis. Tā par peem. wezā komiteja ir istehrejuje to naudu, kas 1872. g. kluwa no tahs beedribas lozekleem eemaksata, ko toreis gribēja dibinat, bet kas wehl schodeen naw notizis. Jau sen gadeem teek brehiks un faults, tā dod atbildi schahdas istureschanahs dehī, — wezā komiteja to it nebuht ne-eewehroja. Behrn „Balt. Semkopī“ un daschās zitās Latv. awīses wezā komiteja tika kājī usajinata, tāi ta reis tak sawas rehkinumus nodod, wina lepnā atbilde bija: kluju zeeschana. Reisu reisahm ir no to lausku pusēs, kas sawu naudu dewuschi, wezā komiteja tikuše usajinata, tāi tā tak reis atbild, zik naudas ir eenemts, kur ta palikuse zc. — P. A. k. kātu reis dēwa to atbildi: „Tur naw weenam jeb otram māksatajam ta rekte, rehkinumus pagehret, to tik war darit wisi kopā.“ Un „wijskopā“ ne kād nejsauza! Pahr wijsu to leetu waldija tumfiba, tikai sinaja un tunaja, kā „komiteja“ wijsu to eemaksato naudu istehrejuje, newis nedsimušķas beedribas leetā, bet preeksh ziteem noluhskeem, jo P. Allunana k. pats naw leedsis, ka isdoschanas beedribas leetā paschā istaisot tikai 10 lhdī 15 rublu. Beidsot ziti fahka jau no teesahm runat, ko par taisnibas isschākireju gribēja pēsfault, — tē nu Weber k. wijsahm schaubishām padara galu un ar sawu gudribas zirwi fazehrt mesglu, ko 4 gadu laikā ne weens nebija spehjis atraisit. — Schē tad nu buhtu ta isskaidroschana, kamdehk ja pretojahs, ka wezās un jaunās komitejas rehkinumi teek kopā sāpihī, pret to mihi gribu, kas jaunās komitejas lozekli.

Tagad apluhlofim wezās komitejas rehkinumus jo tuwaki. Kopā tee usrahda eenahschanu par min. laiku ar 3766 r. 40 f. Labs naudas grāsis! Isdoschanas istaisa tapat 3766 r. 40. f. Stimmē us mata! Par ko schi suma istaisota, ir tikai pa dalai redsams. Nu, lafitajeem jau ari peeteek pilnigi, kād tee sun, ka wijsa nauda ir istaisota un kā pee tam wehl parahdi palituschi.

Išdoshanas, kas wahrda pefsaultas, ir schahdas;
truhlumu zeetejeem Samarā 100 r.
Par „Ne wis flinkojot un puhstot“ 398 „
Ropā 498 r.

Ari labas naudas grafs!

Peerahdīshanas un kwitanzes finams truhkst it wiſur. Starp zitahm leetahm, par ko nauda ir isdota, ir ari pefishmetas schahdas deenas: 30. mai 1872 (už Pehtera svehtkeem) un 19. febr. un 15. avriliš 1873, 27. janvaris 1874 un 8. janvaris 1875; laikam buhs valles, ko „sw. komiteja“ iſrihkojuſe.

Dascham nebuhs ſaprotaſis, ko tas apſihme, ka 398 r. ir iſdoti par „ne wis flinkojot un puhstot.“ Ar ſcheem wahrdeem eesahkahs kahda kodoliga dſeesmina no nelaika Jura Allunana, Petera Allunana f. brahla. Lai nu Allunana wahrds nesustu, bet laudihm arween valiku dſihwā veeminā, tad par teem 398 rub. ir drukatas kahdas 2000 bildites, ar mineto dſeesminu widū un ar ſchahdeem tahdeem fantazijs ſihmejumeem wiſ-apkahrt. Scho bilden, kas — zaur zaurim nemot — wairaf ir karifatura, ne kā bilde, nu gribēja laudihm pahrdot, lai tee to ſawās mahjās pefiftu pee ſeenas un ikdeenas waretu apluhkot. Zil ehrmoſi tas nu ari ſlan, tad tomehr ſchi ideja naw bes labi pahrdomata gala-noluhska. Tiljanoschehlo, ka laudis ir til ne-pateizigi bijuschi un naw ſcho mahjas-speegeli pirkuschi. Zaur ſcho ne-pateizibu wezā komiteja ir parahdōs nahkuſe — bet teem ne-pateizigeem reiſ buhs atbildeſhana jadod, tizeet man! — **Zurris** Allunans Latweescheem nu gan valiks labā veeminā ari bes minetas karifikuras, bet labi tas naw, kad nepehrf, ko grib pahrdot. Kur nu lai leek taħs 1793 „newis flinkojot un puhstobildites“, kas tagad pahraf palikusbas! War buht ari naw wiſai ſlikti, ka gan drihs wehl wiſ krahjums atlizees. Kas tad gan-labprahd dſirdetu, ka kahda jauka meldija tiktu ar leierlasti pavadita?

Otrs jautajums finams gan ir, waj wezai komitejai bija teefiba, to naudu, ko laudis preeſch beedribas dewuſchi, par tah-dahm leetahm iſdot? Ja Jura Allunana veeminu gribēja ſeenit tad wareja mina rakſtus likt drukat un par lehtu makſu pahrdot; tas buhtu ahtraki bijis aibildinams, kaut gan ari to nedrihkfjeja darit ar ſwesħu, pa wiſam preeſch ſita noluhska eemakſatu naudu.

Un treschais jautajums buhtu: waj tikai 100 wiħru ir, kas pa 3 rubleem preeſch min. beedribas dewuſchi, kā wezās komitejas rehkinumā ſtaw? Man ir kwitanze rokā, kam par 100 dauds taħlaks numurs, un dſird, ka ziteem ir kwitanzes ar wehl jo leelaku numuru. Sché nu jau ir ſtarpa. Ka to iſſchkuſ? — Zeru, ka ſchihs leetas deht rafees wehl ziti, kas ſkaidribu pagehr, jo tas tał buhtu muhsu laikd̄ druzin pa dauds, ka kafsi, wiſeem ſinot un redſot naudu ſanem preeſch kahda noluhska un tad to iſteħrē pehz patiſhanas. Taisnibai tatsbu reiſ wajaga buht! Ta ir ſauna preeſch ſihme, kas aikal launu dſemde, kas Latweescheem til dauds jau ir ſlahdejuse un ſlahdehs wehl, ja reiſ ſchij nebuhschanai galu nedarihs. Ar kahdu uſtizibu par pemehru tagad kahds dos ſawu naudu preeſch beedribas dibinaſhanas? Waj weenumeht nerahdiſes garā tas ſpoks, ka ir nedroſchi ſawu grafs tautas leetā aifdot? Un waj teem wiħreem, kas pee mums warbuht gribetu preeſch tawteſcheem ko darit, nam ja-atraujahs aif bailehm, ka teem jau eepreeſch naw viñas uſtizibas?

F. R.

No Widſemes, No Walmeeras rakſta, ka muhsu paſiħſta-mais Latwju dſejneeks, Jahnis Augens, 3. septemberi ſch. g. nomi-riſ. (J. R. ir dſimis 9. augustā 1817. g.) 9. septemberi ir J. Augens Walmeeras kapd̄ tiziſ paglabats; ſchē kapi bijuschi tec paſchi, kurod̄ wiſch, kamehr tas wehl pee gaſchaka piaħta bijis, beſchi ween nogahjis un ſtundahm kamejees, dasħus noſkumus-ſchus ar ſaweeem dſejoleem eepreezinadams. Trikates muſkaſkoris wiñu ar feħrahm ſlannahm uſ duſas-weetku pawadijis; Walmeeras „Dſeesmu-rota“ dſeedajufe it jauki diwi 4. balsigas dſeesmas, kas ſlahibuhdamo ſirdis loti vazilajis. Kad laps

ſahžis aif ſimliem pilditees, tad „mihleſtibas-ſihmes“ — vuļu-puſčki un wainagi — birtin biruſchi kapā, ne ween no peederi-geem, bet jo wairaf no ziteem. Beidſot pee bagati ar pukehni puſčkota kapā kahds wiħrs no Trikates draudſes veestahjees un ſkaſtu losbera-kroni uſlizis. Lai ſchis Latwju dſejneeks duſ ſaldi, jo ari wiſch ir pehz ſawas eesveħſhanas pee tam peepalihdjejis, ka — dauds darits, par ko domat ſahl: kas lehni nahk, tas labi nahk! — No Mahlpils puſes teek rakſtits: Schā gada Turai-das ſkolotaju-ſapulzes nospreedumu iſpildidami, bija daſhi ſkolotaji, 10. augustā ſapulzejuſchees Mahlpils Baugul-ſkolā, ſpreest vahr valiħdibas laħdes dibinaſhanu preeſch ſkolotajeem, kas nepehj ſawu vahrtiku wairs pelnit. Bij til neleels pulzinsch fanahžis. Statutes, kuras Nihgas aprinka ſkolu paħluhks, W. von Grimm f., bij iſſtrahdajis, bij jau agraki pa Nihgas aprinka draudſehm iſſuhtitas, lai kafis waretu freeſti vahrdomat pahr jaundibinajamo valiħdibas-laħdi. Daschū varagrafu opſreeſhna gan ſazehla deesgan ajs debates, bet heidsot vreelchli-kuma nosazijumi tika peenemti. Par direktoreem iſwehleja Nihgas aprinka ſkolu vahrluhku baronu v. Kampenhausen, Mahlpils draudſes-ſkolotaju Treumann un Siguldas pagasta-ſkolotaju Meesin f. f. Beedribā eestahjabs wairaf ſkolotaji no Nihgas apiinka, weens no Zehju un weens no Walmeeras aprinka. Ge-stahſhanahs-nauda ir 3 rubl, un gadskahrtiga malkashana 3 rubt. f. Pee kapitala gruntschauas dahwinaja minets baron-leelskungs ſimts rublu, kuxus beedriba ar pateizibu ſanehma, tur klaht ſkolotajus uſmudinadama, zaur konzertu, teateru un weesigu makaru iſriħofshanu, pahr valiħdibas-laħdes plauksħanu gah-dat. (Labpraht wehletumeeſ, ka ari Kurſemes laukſkolotaju valiħdibas-laħde reiſ zeltos, ſpreests pahr to nu jau gan deesqan tiziſ.) — Tehrpatas aprinka pagasta-wezakee un pagasta-ſkrihweri notureja Tehrpata ſawu pirmo ſapulzi. Bij atnahkuſhi 134 pagasta wezakee; truhla tikai 3. Pebz tam, kad weens no ſapulzeteem, bij ſapulzi ſweizinajiſ, un wiñas noluhska iſſkaidrojiſ, tika Tehrpatas-brugu-funks E. von Gersdorff eezelts var ſapul-zees preeſch ſehdetaju. Tad gahja pee ſpreedumeem. Pahrrunajot galwas-naudas pedsiħſhanu no tahdeem pagasta-lozekeem, kas pagasta atħħajuschi, tika nospreests, ka kafra pagasta-wezakam ja-uſuemahs turet ſtingru pahrraudibū par ſwesħu pagasta lozekeu nodosħħanu-grahmatinahm. Zaur to pagasta-wezakee weens otram loti atweeglinashot darbu, jo tad teem nebuhsħot til gruhti un pa ſeelakai dakai weltingi jamekle pehz ſawu pagasta iſklidu ſħeem lozekeem. Sirgu ſahdibai ſapulze domaju liħdset, noteikdama, ka kafra pagasta deſmitneeki ſelami, pee kureem tad kafra ja-uſdod wiſi ſawi ūrgi, ta pat ari, ja kaf kahds ſirgs tiktu nosagħtis. Tika ari tahdas domas iſteiktas, ka buhtu derigi iħpaſħas beedribas zelt, kuxu lozekei lai apnemtos, peepaliħdset ſagħos ſirġus atraſt. Pahrspreeshot to jautajeenu, kā wasanki buhtu pee darba peeturami, atſina par derigu, preeſch tam darba-namus eetaiſit; bet tuwala nospreeſħħana pahr ſchō leetu ſila at-likta uſi naħoħi ſapulzi. Ta pat tika atlik ſautajeens pahr to, kā tahdeem pagasteem, kas pilseħtu un leelzelu tuwumā, buhtu atweeglinajama areſtantu fuhtiſħanas nasta, un kā waretu taħlakus pagastus pee ſchihs nasta dalisħħanas klaht peewilkt. Naktiblandonu, un ta pat wiñu ſaimneekus, nospreeda uſ to zeſħħako strahpet. Tad preeſchneeks peekodinaja, lai pagasta wezakee uſ to ſkatitos, ka krogħo dpebz ſiġġi 10 makar tikai ſelineeki ſaliktu, bet wiſi ziti tiktu arweenu projam rajiditi. Kad wehl ſelu ſataiſiſħħana biżi pahrrunata, tad ſapulze eezebla komiteju no 5 wiħreem, kas lai programu preeſch naħoħi ſħanahs ſapul-zees fastahditu un ari laiku wiñai noteiſtu. Komiteja eewħleja; brugu-fungu v. Gersdorff, pagasta-wezakos Jānes, Kuus un Sutk un pagasta ſkrihweri Kapp.

(Balt. Wehſt.)

No Kurſemes. Uſ ministeru-komitejas preeſchlikumu ir Wiſ-augstači atweħlets teem kungeem: baronam A. v. Oſten-Sacken baronam A. v. Drachenfels, baronam K. v. Mannteuffel, grafiom v. Anrep-Elmpt, bankeeram A. Westermann un wirtpiſteefas ad-wokatam T. Vorlämpf-Laue Helgawā dibinat „Kurſemes afziju

beedribu preeksch dselses-leeschanas un preeksch semkopibas ma-
sch inu sagatawoschanas un satafischanas." — Kuldigā tapa 29.
au gustā ari Kursemes brihwlaishanas-swehki swineti ar teatera-
issahdīshānu nn weesigu wakaru. Spehleja "Wiss naw selts
kas spihd" un "Zigis Mooses." Teatera-nams bij pilns aif lau-
dim. Cenahkums bij diakonisu-namam par labu. Kā iſ pro-
grama redsams, tad uſ weesibas-wakaru spreduſchi ari pahr
Latweeschu beedribas dibinaschanu Kuldigā. — Leepajas dsels-
zetsch peeder no 1. ſeptembera ſch. g. Landworowas-Romnu
dselsszeta beedribai. Rodoſchana un preti nemſchana notika 31.
augustā ſch. g.

No Rihgas. ſeſtdein, 11. ſeptemberi, ſtarv pulſit. 11 un
12 pr. vuſd. tika iſ kahdas mahjas augſchejahs tahſhas, pee
Trona-mantineeka bulevara, drahnas un fudraba-leetas, pañiſam
par kahdeem 387 rubl. ſ., noſagtas. Gefsahlumā domaja, ka pee
ſhihs ſahdibas buhs wainiga ta pee B. f. deenedamā 15 gadus
weza Julijs R., bet pee iſmekleschanas ne-iſdewahs mainu iſda-
but ne pee winas, neds ari pee winas wezakeem un tuwakeem ra-
dineekeem. Tomehr polizejas ruhpiga tahlak' mekleſchana ſazehla
atkal jaunmas pret mineto Julijs R., kura patlaban no ſawa
deenesta pee B. f. bij atlaifa un pee ſaweeem wezakeem dſihwoja.
Għuschi negaidita mahjas iſmekleschana pee Julijs R. wezakeem
23. ſeptemberi tad nu uſ to peepalihdſeja, ka weena data no ſag-
tahm leetahm tē tika atrasta. Julijs R. mahfas — 17 gadus
weza Elije un 12 gadus weza Anna — heidsot pehz pastahwigas
leegſchanaħs iſteiza, ka winas ar to pee kaufmana B. deenedamo
mahsu Julijs norunojusħas, ka lai wina tad, kaf ta festdein
ſawu nama-kundji uſ tirgu pawadot, nama-durwiſ ne-aifflehdſot.
Tā tad ari festdein, 11. ſeptemberi, notizis; abas mahfas, Elije un
Anna, ir minetā deenā eelihdusħas namā un ſakrahmejuſħas
leelu pulku wiſadu drehbju un fudraba leetu un ir nekawetas un
nepamanitas pa trevehm nokahpusħas ſem. Jaunakā mahfa
Anna ir tuhlit ormani peenehmuſe un abas tad lihds ar ſagto
mantu nobraukusħas vahr Daugawu pee ſaweeem, ſem lauka-polizejas
dſihwodameem radineekeem un ir tē dewiſħas ſawu ſahdibu uſ kah-
du laika paglabat, eeteikdamas, ka wiſu wezakeem mahjas eſot para-
du deht u hrupe pefſazita un winas tapehz gribot ſhihs leetas uſ
kahdu laiku tē liſt uſglabat. Pehz 8 deenahm jaunahs laundari-
taſas domaja jau droſħas buht un tapehz weenu datu no mine-
tahm leetahm atkal nonejusħas pee ſaweeem wezakeem, kur tad
nu 23. ſeptemberi pee iſmekleschanas ſagta manta tikufe atrasta.
Sagtahs leetas ir tagad atkal wiſas atrastas un wiſu ihpaschnes-
kam atdotas. Wainigahs tiks pehz ſlikumam teefatas.

Grahmatu-galds.

Venezijas aſins-naſtas jeb galehru wehrs Marino Marineli. Wehſturiſgs romantiſgs ſtahſts, latviſki no **H. Allunana**. J. Schablowski apgahdeena. Iſnahks wairak tur-
piņajumos; viरmais turpiņajums jau iſnahzis, otris ari jau
labu datu gataws. Gan jaſreezajahs, ka meħs tagad no weeg-
lakħim ſtahſtu-grahmatahm vahr ejam leelakħas, ſwarigakħas, to-
mehr ari newaram kluſu zeest, kaf tē Latweeschu rakſtneezibai
kaut kā tiktu ſkahdet, waj nu zaur ſaturu, waj malodu. Scho-
deen mums ir augħiham mineta grahmata preekschā un muħſu no-
luħks ir, zaur wainas peerahdiju meem pirmi turpiņajumā,
wiſu naħloſħos turpiņajumus uſ kreetnaku żelu padidhdimat.
No iſnahkuſħahm loksnehm jaſaka, ka waloda loti neſklaidra,
tik-neſklaidra, ka weetahm ne mas naw ſaprotams, kaf tulkotajſ
gribejis teift. Tā par veemehru 5tā ſap. p. laſam: „Laiwās
ſehdeja un ſtahweja ſlaifas Wenezeetes raibas zeeshi peegulu-
ſħas drehbēs geħbusħahs un ſawus kulplos matiſ ar pehrlu
paweddeeneem un lenehni eepinuſħahs, kas ſchleier i pahr ple-
geem karajahs." Kursch to ſapratih? Domajam, bet ari tik
domajam, ka tulkotajſ gribejis teift, ka Wenezeetes bija ſa-
wos kulplos matos pehrlu paweddeenaſ un lenteſ eepinuſħahs.

Ka tulkotajſ gribejis teift, ka Wenezeetes bija ſawos kulplos ma-
tos eepinuſħahs, to newar domat. Wehl tumſħals ir beigas-
teikums par „ſchleiera" karashan. — Tai paſchā ſap. p. la-
ſam tahlak: „Luigi Grimani — ſtahweja ſawà ſtaltà walſtis
kugi no ſelta pawedeeneem austas drehbēs geħrbees, par fo bij
pahrliks waldnekuſ nosiħmejuſħahs purpura meħtelis." —
Paħrtulkotajſ gan gribejis teift, ka meħtelis bija pahr drehbēm
pahrliks un tapehz wajadseja teift, pahr furahm, bet newis
par fo. Ta tulkotajſ ſaka par fo, tad jadoma, ka meħtelis
bij aahr kugi pahrliks. Peħz kahda likuma nosiħmejuſħahs
wehl ir isleetots, naw finam. 6 l. p. laſam: „Tikkħid fil-juhra
preeksch wiſu azibm iſpleħtaħs, pawadoni puhta fuđraba trume-
tēs, kas liħds ar fulaineem degħoħħas waſku ſweżes rokka, wi-
apħażiet doddha ſtahweja," u. t. pr. Besprahgi wahrdi. 7
l. p. „Waj wiſu ſpehli bij veeruhluſħeess?" Kursch Latweets
tā runahs? Tahlak tai paſchā l. p. — „tumſħi blonds ſpro-
għani mati —" 9 l. p. — teiza Andrea un uſ ſawu weesi
maizadams un behdigi uſluhkoja." 11 ſap. p. „Skaidra ne-
ſinashana ir tik bresmiga" u. t. pr. Ka neſinashana war buht
daſħada, to liħds schim nebju dſirdejis. — Tad wehl ta i pa-
ſchā l. p. „Wejazzu noſkumis Andrea redseja —" un 12 l. p.
„Wiſħi melnads ſamta fwahrliks bij geħrbees, pee ka (!) ar
ſelta keħdi bij ſpošha ſwalgħnej peekahrta, ka ſawa (?) augsta
amata un waras ūħnej." 13 l. p. „Marino ſkuifts ſlaifts au-
għums netika wiſ ſaleegts —" un 14 l. p. „Es gribu —
noſto Marino Grimani — redsejt;" — tad 15 l. p. „Wiſħi
gribejis droſħs uſ weetas pahrleezinatees!" (?) 33 l. p.
„Man wažaga wiſu no paſaules ſinah, Selvio!" (?) „Tu
jar reiſ eſi iſliksħan isrunajis," — (?) „Katarinhas naids
bij tik dſili pee winas eefaknojees, ka tik wiſħi ar Marino aſi-
nhim waretu iſdiſt!" 34 l. p. — kreisħahs rokka pirkst i bi
iſſalkuſħi (?) iſſteepti." 35 l. p. — wiſa wiſ ſuſteħħana
bij kerċidama (?), bailiga, ka kahda no drudħa možita."
36 l. p. — wehl daſħu augstu leelmanu dahmu pa plazi eijam
redseja, ko waj nu wiſu fulainiſ ſawadija, waj augsti dſimū-
ħi ſawaleeri aplakſiħa, to godu dodamees, zeenigo liħds wiſu
pils marmora trevehm paſargadami ſawadijuſħi." 37 l. p.
„Semaks, bet par to ari lokanaks bija wiſu beedris blakus
eedams, kamehr leelā ahħas pehrwe bij no ſaules tumſħa val-
kuſe" — un „wiſu basahm kahjahr biſ ſlapſtida mees (?)
ſpehreeni. „Waj gan war wehl besprahgi rafxit? 43. l. p.
— tas rakſtitajſ jau buhs ſakert waj noſto!" un 44 l. p. —
bet ſpreedumu taifħi tik peenahzahs inkwiſtoreem, un wiſi bij
eeraduſħi, zaur strahpēm un ſpreedumeem, ko ſħee noleħmu-
ħi, ir no wiſleelaka poſta iſpeſiteem tilt —" Waj tik ari tu-
lkotajſ pats ū ſħos wahrdus ſavrot? 53 l. p. — wiſu bahlajis
giħmis uſ ſmaideem ſakunkajahs" (?). Tai paſchā l. p.
eefahkħas IX. nodala ar ſħeem wahrdiem: „Qaſta jeem mums
wažaga atpaktah naħkt no Venezijas un Adrijas juhras uſ Star-
semes juhr, un it ihvaſhi uſ to Franzijas juhr mali, kas pee
teem wiſwairak ſwechteem ſemex gabaleem wiſ ſemex peeder: tas
ir uſ Prowansu!" Weħlejja wiſeem ziteem turpiņajumeem ſkai-
draku żelu un wairak laimes!

A t b i l d e s.

K. Awotinsch. Newaram uſnent, tadeht ka minetā ſtriħdus-leeta ne-
veeder wiħħu l-ayha. Għawu manuskriptu Juhs ſħe warot ſanent.
H. B. — Kandawā. Paleek, kā Jums kluwa ſlaiftis. Turpmak uſ
taħħadha weħstulehim Jums wairi ne-ati bideem, ko ne-unti ſħabbi eemneſ
ar Jums ſtriħdet, kur tik-ki muħħi ſpreedums iſſek, neds meħs Jums
warom aktakti, mums ar nepekkahjigeem wahrdiem ko uſsept, kas muħħi
laftaju labumam preti. — Juħfu manuskripti ir nodot, kur weħlejatees.

Abbildosħais redaktors un iſdewej: G. Mather's.

Sludinajumi.

Wīsu wīfadas
gatawas

drahnas

preefsch fungēem un behrneem no ik katra wezuma, pahrdodu par wi-
lehtakahm zenahm, gatawoju us apstellefchanu ari tahdas, kahdas ik kat-
ram tihl un apfolu ari turymak us mata wīfas usdofchanas kā libdsschim is-
pildit, zeenijamai publikai par to man lihdi schim dahwatu ustizibū pa-
teidamees. Tad ari daru sinamu, kā es schins deenās is Wīnes vil-
seftas eftmu dasch-daschadas **drahnas** vēz wīsu jaunakās modes dabu-
dis un ari tahs pahrdodu, zif lehti ween eespehjoms. [165—3]

M. A. Poppmachera

drāhnu-lehgeris, Jelgawā, katoju eelā Nr. 7, blakus Schablowfska kunga
grahmatu pahrdotawai.

William Meyera un beedra tuhku un fungu-drehbju pahrdotawā,

Rīhgā, Sinder-eelā, Nr. 18,

teek wīfadas fungu-drehbes vēz jaunakās modes un labakā isgresuma,
is labakahm Angleefchu, Franzuschu, Wahzu un Gelschsemju weelahm —
par lehtakahm zenahm pagatawotas.

Wīsa drehbju pagatawoschana stahw sem muhsu teizamā, is Berlīnes
sche atnahkuscha, greejeja wadischanas un useaudības. [173—1]

Brahtu Buschu apgahdeenā — **Rīhgā**, kā ari wīfas Latveeschu
grahmatu-pahrdotawās ir dabujamas schahdas grahmatas:

1) **Zīnischahanas** ns dīshwibū un nahwi, jeb: **Belgrades Rose**. Stahsts no **Turku-Serbu Kara-lauka**. Latvisski tulkojis **Lappas Mahrtinsch**. Schis stahsts isnahks wairakds turvinajums. Tur-
pinajumi isnahks drihsjumā zīts vēz zīta un māksā kāris 20 kap. f. I.
un II. turp. jau ir dabujami. Tadeht, ka schis karsh ir tizibas- un
brīhwestibas-karsh, us ko wīfas kristīgas tautas luhkojahs, zeram, ka pub-
likai schis stahsts nepaliks sweschis.

2) **Latveeschu tautas kalenders** u 1877. g. Māksā 10 kap. f.
Kalendērā ir lasami schahdi gabali: 1) Rāhditojs. 2) Ilj jaunu gadu!
3) Gadi ic. 4) Daschadi pēstīmējumi. 5) Kalendārijums ar wezo-
laika paregoni. 6) Īscheras gada-kahras. 7) Saules- un mehniescha-
ptīumshochanas. 8) Kēisora familija. 9—12) Tirgi. 13—14) Leel-
zeli. 15) Dīsēsēki. 16) Teefas. 17) Stempela-papīri. 18) Nelai-
migo lihdsēki. 19) Jauna gada apsolijumi. 20) Laiks. 21) Blehdīgs
nodomē ne-isdodahs. 22) Selta graudi saimnecezībā. 23) Beenprāhtiba.
24) Drūzzinas. 25) Zīsi stahstini un joki. 26) Ilgošchanas vēz dīst-
tenes. 27) Tautas-mīklas. 28) Zīta-rāhditajs lauzenekeem. 29)
Grahmatu-rāhditajs.

3) **Tehwa svehtiba** jeb tinte un spalva. Stahsts, ko vēz
lahda Wahzu stahsta preefschmeta farakstījis **Lappas Mahrtinsch**.
Māksā 8 kap. f.

4) **Schweizu waronis** **Wilums Tell**. (Tehwījas un brīhwesti-
bas zeenitajeem ūti eewehlejama grahmata.) Māksā 20 kap. f. [172—1]

Krona Blomes-muischā. Smiltenes draudē,
teek

10,000 ahbolu-loki

vēz pīzeju tīmeliefchanas par 40 kap. f.
gabala pahrdoti. [152—1]

Pakawas,
maschinas-elju,
dezimal-swarns
pahrdod no lehgera [169]

Biegler & Comp.

Rīhgā, Pils-eelā Nr. 19.

Māhziba Kreewu walodā

pafneids, kā ari pahrtulkojumus apgahda
P. Schutow.

[159—2] Leelā eelā pīc ehrgeineka Hermann L.

Kahpostu-galwas
no wīfulabahs fortes ir par vāmafinatu-
zenū is kahpostu-dahrī, pīc Zoepfī f.
fabrikas, pērlamas. [166—5]

Kurs. beedriba pr. bīschu kopsch.

Oktobra mehn. 2. zetorideenā fāpulze

nebuhs.

Presidentis: G. Mather's.

P. Perchendorff's

Kalku un Schuhnu-eelu stu hri Nr. 13,
Rīhgā.

dabuja tagad pat

teelu partiju pīswilainu drāhnu vreelsh kleitehm, jaunakās fortes un mustu-
rōs, — leela isvehle no 28, 20, 22, 25, līhds 33 kap. f. pat olekti.

tīhrwilainas kleiteē-drahnas, wīfas pēhrwēs un jaunakās musturōs 28, 30, 35,
līhds 65 kap. f. olekti.

mēlnu rīpu un grogrenu preefsch kāschoku vahrwilshanas 2, 2 $\frac{1}{4}$ un 2 $\frac{1}{2}$ platu
par 100—140 kap. f. pat olekti.

beesu anglu rīpu, $\frac{5}{4}$ ol. platu, wīfas pēhrwēs un leelās isvehles, par 20 un 22
kap. f. olekti.

kā ari weenu partiju:

dahmu-mehtelus no 750 līhds 2200 kap. f. gabala.

Usaizinajums.

Aufs Lettgewis tov zaure fīo u-
aiznats, to fudraba fabatas-pulteni ar fā-
feli (wāktu), sem Nr. 3406, kas winam
junijs fī. g. zaure pahrfatīshanas tīsis
eobis, pīc kāmu pāfīku pulteni tīmainit.
Jelgawā, 23. sepijs 1876. [171—1]

G. Mērtz,

Katoju-eelā, Nr. 22.

Komisjōners
preefsch
Smolenīkas
semkopības-
beedribas

sem Sawas
Kaisarišķas
Augstākās Vēl
firka Nikolaja
Nikolajemīšcha
ta Beatais
isfāhwechana.

Sweedru, Ang-

leefchu un Wahzu

weeni un diw-

jubu no kāla

jeb dīsēsēki tai-

stūs.

Arklus

Ezefhas

ar kāla-stelehm.

Arklu dālaš,

kā: stahwi, soles, strikēs-deh-
lus no labakahs un jaunakās
formas

is fabrikas no

Defverum'a Bruck,
Sweedrija,

peedahwa no fāwas weenigahs
pahrdoschanas-weetas

F. W. Grahmann,
Rīhgā,

Nikolaja-eelā, strēhneku
dahrsam blakus.

Semkopī-
bas
maschiniun
lehgeris un
issuhti-
shana

un wīfas fortes rīku, kā ari Packarda

superfossatus,

furi tē jau 15 gadus var labiem atrast
un kāmu labu tīpādību deht jau pītmā
semkopīju tīpādīshana 1865. gadā medā
dabuja, pahrdod

P. van Dyk,

Rīhgā, leelā fālīschu-eelā Nr. 1. un 19.

Ar rokahm, kā ari ar fāhjām dī-
namas

schuhshanas- maschines

vreelsh mahjās-brūhkes, kā ari vreelsh
skrodereem, tūrpnekeem, rehdine-
keem pahrdod var lehtakahm zenahm [167]

Ziegler & Comp.

Rīhgā, Pils-eelā Nr. 19.

Nu pat tīka gatava un wīfas grahmatu
pahrdotawās dabujama schahda jauna grah-
mata:

Rehlinaschanas-māhziba ar nsde-
wūmeem un tīnahkumeem preelsch
tautās-skolām un pāschmāhjīshanas no
G. Thalberg, Leelā-rezāwas skolotaja.
Māksā 45 kap. f.

Bīschu-kopschanas beedribas I.
nodata notarehs Bahkuldā

fahrtigu sapulzi

17. oktobrī fī. g., pulsten 12. [175—1]

Presidentis: K. Grünhof's.

Drukats pīc J. W. Steffenhagena un debla.